

Relifne mezde izzvale vihar v delavskih krogih

Ameriška delavska federacija napovedala vojno administracijo

STANDARDE V NEVARNOSTI

Washington, D. C., 22. maja. Nizke mezde, katere je dolozila priporočila svojih svetovnih predsednikov Roosevelt za njih bo vlada uposlila pri delu v promotorstvu. Zlomilo mu je nogo v členu in se zdaj zdravi doma. Br. Laporniku želimo hitrega okrevanja.

Delavska federacija okrtačila sodnika

Sprejela je tudi resolucijo proti zapostavljanju zamorcev

Harrisburg, Pa. — (FP) — Državna delavska federacija je na svoji letni konvenciji opozorila javnost na nevarnost fašizma, ki je pričel dvigati glavo v Ameriki, in ožigosala sodnika W. A. Walentina v Luzernu, ki je izdal injunkcijo proti uniji United Anthracite Miners of Pennsylvania in razglasil stavko, ki jo vodi ta unija proti Glen Alden Coal Co., za ilegalno. UAMP je neodvisna rudarska unija.

Green obljubil pomoč brezposelnim

Akcija za organiziranje religfnih delavcev

Washington, D. C., — (FP) — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je naslovil vsem državnim federacijam pisma, v katerih jih urgira, naj nudi vso mogočo pomoč in kooperacijo organizaciji brezposelnih — Workers Alliance of America — da bodo njeni člani, ki jih bo vlada uposlila pri javnih projektih, prejeli "običajno mezdo".

Železniške unije odobrile nov penzijski načrt

Osnutek je bil že predložen kongresu in bo najbrž sprejet

Washington, D. C. — (FP) — Kongresnik Robert Crosser je predložil v nižji zbornici nov penzijski načrt za železničarje, kateri vsebuje v glavnem iste provizije kakor penzijski zakon, ki ga je nedavno zvožno vrhovno sodišče proglasilo za neustavna. Načrt ne krije železničarjev, ki bi eno leto pred uveljavitvijo zakona zapustili službo. To določbo je vseboval prejšnji penzijski zakon in to je bil glavni vzrok, da ga je večina sodišča proglasila za neustavna. Senator Wagner je obljubil, da bo predložil sličen penzijski načrt v višji kongresni zbornici.

Liga kapitulirala pred Mussolinijem

Ponudila mu je ekonomsko kontrolo Abesinije

Zeneva, 22. maja. — Diplomatska pogajanja, katerih cilj je poravnava spora med Italijo in Abesinijo, so v zastoju. Krogi Lige narodov, ki so mislili, da je Mussolinijeva grožnja, da bo Italija izstopila iz Lige, blufarska gesta, so sedaj spoznali, da se fašistični diktator resno pripravlja na okupacijo afriškega cesarstva.

Delavci v industriji stekla se organizirajo

Pittsburgh, Pa. — V zadnjih treh mesecih so bile ustanovljene štiri nove unije steklarskih delavcev pod vodstvom organizacije Flat Glass Workers of America, ki je včlanjena v Ameriški delavski federaciji. Ta organizacija ima sedaj že 18 krajevnih unij in reprezentira nad 20,000 članov.

HITLER PREDLOŽIL NAČLJSKI MIROVNI PROGRAM

Nemčija je pripravljena podpisati nenapadalne pakte

Berlin, 22. maja. — Kancelar Hitler je včeraj predložil parlamentu mirovni program, da pomiri Evropo, zlasti bivše zaveznike v svetovni vojni, ki so obsodili Nemčijo, ker se je pričela oboroževati kljub določbam versajske pogodbe, ki to prepoveduje.

OBVEZNA VOJAŠKA DOLŽNOST ZA VSE

Nemški parlament se je včeraj sestel na petem zasedanju, odkar so naciji prišli na krmilo. Hitlerjev govor, ki je trajal dve uri in 15 minut in v katerem je pojasnil politiko, ki jo bo Nemčija izvajala, je izzval navdušeno odobravanje med nacija. Hitler je dejal, da bivši zavezniki ne bi smeli kritizirati Nemčije, ker se je pričela oboroževati in s tem ignorirala določbe versajske pogodbe. Obdobil jih je, da so sami kršili to pogodbo, ker niso zmanjšali svoje oborožene sile kakor so slovesno obljubili.

BEDA AVSTRIJSKEGA PREBIVALSTVA POD FAŠIZMOM

Dunaj. — (TIS) — Iz poročila Instituta za ekonomsko raziskavo je razvidna velika mizerija avstrijskega ljudstva, v katero ga je pahnila klerofašistična vlada. To poročilo je spravilo vladne kroge v zadrego, ker dokazuje ekonomsko propadanje Avstrije.

Jane Addams, slovita humanitarka, umrla

Chicago, 22. maja. — Jane Addams, najprominentnejša ženska v Ameriki, ki se je skoro pol stoletja udeleževala v gibanju za izboljšanje položaja revežev, je včeraj umrla v bolnišnici Passavant, kjer se je morala podvreči operaciji, kateri je podlegla. Ona je bila ustanoviteljica Hull House v Chicagu, kjer je našlo zavetje in pomoč mnogo revežev.

Ford zvišal plače delavcem

Detroit, Mich., 22. maja. — Henry Ford je včeraj naznanil zvišanje minimalne dnevne plače od \$5 na \$6. Drugim, ki so že

Delavci v industriji stekla se organizirajo

Pittsburgh, Pa. — V zadnjih treh mesecih so bile ustanovljene štiri nove unije steklarskih delavcev pod vodstvom organizacije Flat Glass Workers of America, ki je včlanjena v Ameriški delavski federaciji. Ta organizacija ima sedaj že 18 krajevnih unij in reprezentira nad 20,000 članov.

Delavci v industriji stekla se organizirajo

Pittsburgh, Pa. — V zadnjih treh mesecih so bile ustanovljene štiri nove unije steklarskih delavcev pod vodstvom organizacije Flat Glass Workers of America, ki je včlanjena v Ameriški delavski federaciji. Ta organizacija ima sedaj že 18 krajevnih unij in reprezentira nad 20,000 članov.

Delavci v industriji stekla se organizirajo

Pittsburgh, Pa. — V zadnjih treh mesecih so bile ustanovljene štiri nove unije steklarskih delavcev pod vodstvom organizacije Flat Glass Workers of America, ki je včlanjena v Ameriški delavski federaciji. Ta organizacija ima sedaj že 18 krajevnih unij in reprezentira nad 20,000 članov.

Delavci v industriji stekla se organizirajo

Pittsburgh, Pa. — V zadnjih treh mesecih so bile ustanovljene štiri nove unije steklarskih delavcev pod vodstvom organizacije Flat Glass Workers of America, ki je včlanjena v Ameriški delavski federaciji. Ta organizacija ima sedaj že 18 krajevnih unij in reprezentira nad 20,000 članov.

Železniške unije odobrile nov penzijski načrt

Osnutek je bil že predložen kongresu in bo najbrž sprejet

Washington, D. C. — (FP) — Kongresnik Robert Crosser je predložil v nižji zbornici nov penzijski načrt za železničarje, kateri vsebuje v glavnem iste provizije kakor penzijski zakon, ki ga je nedavno zvožno vrhovno sodišče proglasilo za neustavna. Načrt ne krije železničarjev, ki bi eno leto pred uveljavitvijo zakona zapustili službo. To določbo je vseboval prejšnji penzijski zakon in to je bil glavni vzrok, da ga je večina sodišča proglasila za neustavna. Senator Wagner je obljubil, da bo predložil sličen penzijski načrt v višji kongresni zbornici.

Liga kapitulirala pred Mussolinijem

Ponudila mu je ekonomsko kontrolo Abesinije

Zeneva, 22. maja. — Diplomatska pogajanja, katerih cilj je poravnava spora med Italijo in Abesinijo, so v zastoju. Krogi Lige narodov, ki so mislili, da je Mussolinijeva grožnja, da bo Italija izstopila iz Lige, blufarska gesta, so sedaj spoznali, da se fašistični diktator resno pripravlja na okupacijo afriškega cesarstva.

Delavska federacija okrtačila sodnika

Sprejela je tudi resolucijo proti zapostavljanju zamorcev

Harrisburg, Pa. — (FP) — Državna delavska federacija je na svoji letni konvenciji opozorila javnost na nevarnost fašizma, ki je pričel dvigati glavo v Ameriki, in ožigosala sodnika W. A. Walentina v Luzernu, ki je izdal injunkcijo proti uniji United Anthracite Miners of Pennsylvania in razglasil stavko, ki jo vodi ta unija proti Glen Alden Coal Co., za ilegalno. UAMP je neodvisna rudarska unija.

Green obljubil pomoč brezposelnim

Akcija za organiziranje religfnih delavcev

Washington, D. C., — (FP) — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je naslovil vsem državnim federacijam pisma, v katerih jih urgira, naj nudi vso mogočo pomoč in kooperacijo organizaciji brezposelnih — Workers Alliance of America — da bodo njeni člani, ki jih bo vlada uposlila pri javnih projektih, prejeli "običajno mezdo".

Železniške unije odobrile nov penzijski načrt

Osnutek je bil že predložen kongresu in bo najbrž sprejet

Washington, D. C. — (FP) — Kongresnik Robert Crosser je predložil v nižji zbornici nov penzijski načrt za železničarje, kateri vsebuje v glavnem iste provizije kakor penzijski zakon, ki ga je nedavno zvožno vrhovno sodišče proglasilo za neustavna. Načrt ne krije železničarjev, ki bi eno leto pred uveljavitvijo zakona zapustili službo. To določbo je vseboval prejšnji penzijski zakon in to je bil glavni vzrok, da ga je večina sodišča proglasila za neustavna. Senator Wagner je obljubil, da bo predložil sličen penzijski načrt v višji kongresni zbornici.

Liga kapitulirala pred Mussolinijem

Ponudila mu je ekonomsko kontrolo Abesinije

Zeneva, 22. maja. — Diplomatska pogajanja, katerih cilj je poravnava spora med Italijo in Abesinijo, so v zastoju. Krogi Lige narodov, ki so mislili, da je Mussolinijeva grožnja, da bo Italija izstopila iz Lige, blufarska gesta, so sedaj spoznali, da se fašistični diktator resno pripravlja na okupacijo afriškega cesarstva.

Delavska federacija okrtačila sodnika

Sprejela je tudi resolucijo proti zapostavljanju zamorcev

Harrisburg, Pa. — (FP) — Državna delavska federacija je na svoji letni konvenciji opozorila javnost na nevarnost fašizma, ki je pričel dvigati glavo v Ameriki, in ožigosala sodnika W. A. Walentina v Luzernu, ki je izdal injunkcijo proti uniji United Anthracite Miners of Pennsylvania in razglasil stavko, ki jo vodi ta unija proti Glen Alden Coal Co., za ilegalno. UAMP je neodvisna rudarska unija.

Green obljubil pomoč brezposelnim

Akcija za organiziranje religfnih delavcev

Washington, D. C., — (FP) — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je naslovil vsem državnim federacijam pisma, v katerih jih urgira, naj nudi vso mogočo pomoč in kooperacijo organizaciji brezposelnih — Workers Alliance of America — da bodo njeni člani, ki jih bo vlada uposlila pri javnih projektih, prejeli "običajno mezdo".

Železniške unije odobrile nov penzijski načrt

Osnutek je bil že predložen kongresu in bo najbrž sprejet

Washington, D. C. — (FP) — Kongresnik Robert Crosser je predložil v nižji zbornici nov penzijski načrt za železničarje, kateri vsebuje v glavnem iste provizije kakor penzijski zakon, ki ga je nedavno zvožno vrhovno sodišče proglasilo za neustavna. Načrt ne krije železničarjev, ki bi eno leto pred uveljavitvijo zakona zapustili službo. To določbo je vseboval prejšnji penzijski zakon in to je bil glavni vzrok, da ga je večina sodišča proglasila za neustavna. Senator Wagner je obljubil, da bo predložil sličen penzijski načrt v višji kongresni zbornici.



Milijarde dolarjev za oboroževanje. (Narisa! Jerger.)

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

BOGENSPERSKI NAPADALEC PRIJET

Zagorju so aretirali Leona Zupančiča, ki je skoraj do smrti pobil gospodinjico Tomazinovo na Bogenpersku.

Ko so nezavesno Tomazinovo prenesli iz grajskih kleti, ni bilo ranjeno zavlekel napadalec, se je po zdravniški pomoči kmalu zavedela ter izvedela, da jo je napadel kot 18 let stari Leon Zupančič, ki je služil še lani na Bogenpersku, kjer je opravljal dela vrtni in v hiši. Starši Leona Zupančiča so zaposleni v hrastovih steklarni, stanujejo pa na Bogenperski v Zagorju v tako imenovanem "ajmohchauzu". Zupančiči so domnevali, da je napadalec najbrže pobegnil k rodom.

Litijski orožniki so se odpravili v Zagorje, kjer so res našli napadalec pri starših. Stopili v stanovanje ravno, ko je sin prišel z materjo. Aretirali so ga. Sprva je tajil, nato pa pri priznanju dejanje ter izjavil, da ga je izsilil iz maščevnosti. Napadalec je hodil v šolo v Zagorju, nato pa je še kot fant, ki je šele zapustil šolo, moral s trebuhom kruhom. Starši ga niso mogli preživljati. Zato je stopil v službo na grad Bogenpersku. Delal je na vrtu, opravil je hišne posle. Letos pozimi je bil hotel nekako izpustiti neke obleke grajske gošče za maskare, česar pa mu je podpirala Tomazinova ni puščala. Javila je to grajskim gošdarjem in mladi fant je bil izpuščen iz gradu. Tako se je izkazal k svoji stari materi Feličevi nad Bogenpersko, potem je šel za nekaj časa v Zagorje, nato pa se je spet vrnil k stari materi. Bilo je to pred usodno nedeljo. Na noči ga je vprašala, ali ne bi kaj po tujem stikal na Bogenpersku. "To mi je gotovo Tomazinova skuhalala", je dejal fant, ki je od mladosti zelo razgovoren. Takoj je sklenil, da maščuje nad Tomazinovo. Fant ni prebil od jutra pod stare matere, zgodaj zjutraj je šel od doma ter se spuščal na gradom ter pred njim bodo šli posli iz gradu. Fant je stopil v grad, pes volčja je poznal in spustil se je brez upiranja, Zupančič je zavil naravnost v kuhinjo, kjer je vprašal Tomazinovo, zakaj raznaša o njem, da je krajevno pripovedovanju napadalec je Tomazinova zakrival nad njim, naj se pobere iz gradu ter ga celo sunila s pestjo. Tedaj je Zupančič zagrabil kuhinjski nož ter ji ga zadel v prsi. Tomazinova se je padla. Fant jo je prijel o vratih in jo vlekel po dvorih klet. Tam je našel staro lovsko bodalo, ga brnil v kožo se je Tomazinova ob zavedela, planil nad njo ji zadel več ran z bodalom, potem tudi z britvijo, ki se je odhulila od hudih udarcev. Fant jo je zavlekel do vodnjaka in jo tamkaj vrgel v majhno

vetju, tudi trta je pogrnala, a na prvomajsko jutro je zajela slana vsa Gorenjsko, v Ljubljani je bila megla, po vzhodu države je snežilo in snežilo je v naših planinah, deževalo v dolinah. Jutro je bilo mrzlo kakor pred dvema mesecema, potem se solnce le pregnalo meglo, a s planin je veter prinašal mraz. Opoldne pa se je zoblalo in dobili smo dež, ponekod pa je padala celo toča. Preko noči se je potem vreme zboljšalo, spet je jasno in sije solnce, a veter s planin prinaša še vedno mraz. Ko skopni v planinah sneg, ki je zapadel prvega maja, bo spet toplo. Velike škode v vinogradih in sadovnjakih za zdaj ni.

Ni drugega nimamo povedati za prvi maj? Nič drugega. Kajti prvi maj je zdaj le še praznik pomladi, delavskega praznika pa že več let na ta dan ne sme slaviti. Seveda ga tudi letos ni smelo. Ni bilo ne shodov ne sestankov, ne sprevedov in manifestacij! Le nekatere tovarne so dale delavcem prosto in počivalo v tiskarne — to pa je tudi vse. Le tu in tam v katerem delavskem revirju so se delavci v skupinah napolnili na majski izlet ter obujali spomine na nekoč. Včasih je bilo to vse drugače: razobesili so rdeče zastave, godba je igrala budnico, govorniki so nastopali, manifestirali in demonstrirali v velikih sprevodih. Zdjaj vse to ni dovoljeno. V Avstriji in Nemčiji so prvi maj prevzeli fašistični režimi kot državni praznik in ga praznujejo na fašističen način. Pri nas prvi maj ni več praznik, priznan in dovoljen, a vendar je od delavstva še vedno češčen, saj je to praznik, ki si ga je samo določilo. A častiti ga morajo na tihem. Uradna poročila iz vseh evropskih držav poročajo, da je potekel prvi maj v miru in red. ... toda dan nato so listi priobčili že svoja poročila iz raznih držav, da so socialisti in komunisti kljub prepovedi manifestirali svoj praznik na tak ali drugačen način. Povsod je bila policija na straži in marsikje je morala s silo razgneti manifestante.

Spet uboj
Na cesti od Sv. Petra pri Mariboru do Celestrine se je dogodil pred nekaj dnevi pobjoj, kateri je v mariborski bolnišnici podlegla dobljenim poskodbam. Pri Sv. Petru je delal v nekem vinogradu z drugimi kopači tudi viničarski sin Ivan Gamzer. Po delu se je vračal v Celestrino, kjer je doma, ter je na tej poti srečal 21-letnega viničarskega sina Srečka Bohla, s katerim sta bila že nekaj časa sprta zaradi nekega dekleta. Ko sta se tu na samotni poti srečala, sta se brž sporekla in sprijela. Ivan Gamzer je z motiko udaril Srečka po glavi ter mu prebil lobanjo. Bohla so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer so ga operirali, a vendar mu življenja rešiti niso mogli. Ivana Gamzerja so aretirali. Zagovarja se s silobranom, češ, da se ga je oni lotil in da je ta v obrambi zamahnil z motiko proti njemu in ga nehoti ranil do smrti.

Smrten padec božjastnega.
V Celju se je na stopnicah pred svojim stanovanjem smrtno ponesrečil 52-letni Robert Strašek sin znanega celjskega čevljarkega mojstra. Ko je šel po stopnicah, ga je na spodnjih stopnicah vrgla božjast in padel je tako nesrečno, da si je prebil lobanjo ter je dve uri nato v bolnišnici umrl.

Mrzel prvi maj
Letošnji prvi maj je prinesel planinam nov sneg in dolinam oboben mraz, nenavaden za to dobo in nenavaden po tako lepem pomladnem aprilu. Vse je v

V Chicagu bo zbor za 'tretjo stranko'

Njeni organizatorji pričakujejo velike udeležbe

Chicago. — (FP) — Organizatorji "tretje stranke" so provizorično določili 29. junij kot datum za čikaško zborovanje pristave nove stranke. To zborovanje se bo vršilo v smislu sklepa zadnje washingtonske konferencie. Možno pa je, da bodo s tem zborovanjem počakali, da odide kongres na počitnice, kar se zgodi enkrat v juliju.

Promoterji tega gibanja, kateremu načelujeta kongresnik Amle iz Wisconsinu in profesor Paul Douglas s čikaške univerze, pričakujejo, da se čikaškega zborovanja udeležijo vodje minnesotske farmersko-delavske stranke, progresivne stranke v Wisconsinu in socialistične stranke ter "tretjestrankskih" skupin v raznih državah. Komunistov ne mislijo vabiti.

Pričakujejo tudi simpatičnega odziva od raznih delavskih in farmerskih organizacij ter liberalnih skupin.

Koliko bo to gibanje dobilo odziva v navedenih krogih, je seveda še vprašanje. Domneva se, da na socialiste ne morejo preveč računati, posebno ne, če bodo čikaško zborovanje dominirali wisconsinski progresivci. Če bi bili vodilni progresivci pri zadnjih volitvah za člana državnega vrhovnega sodišča podpirali socialističnega kandidata Turnerja, ki je kljub temu dobil nad 218,000 glasov, bi bila situacija mogoče nekoliko drugačna.

Socialisti so pripravljene sodelovati v tem gibanju le, če bi v njem prevladovali delavski elementi, niso pa pripravljene sodelovati v kakšni reformistični "progresivni" stranki. Sicer se pričakuje, da bo čikaška konferenca poudarila socialistično načelo "potrebe produkcije za rabo, ne za profit", ampak končno to lahko dosti ne pomeni. Prav tako se tudi pričakuje, da bo obsodila embrionično fašistično gibanje "fathra" Coughlina in Huey Longa.

Tudi se ne ve, kaj bo storil minnesotski governor Olson, ki je eden najbolj prefriganih politikov v državi in z ožjimi zvezami med vplivnimi demokrati in republikanci v svoji državi. Na "band wagon" projektirane stranke najbrž ne bo prejel skočil, dokler se ne bo čutil popolnoma varnega.

Sličejo je tudi s strokovnimi organizacijami. Organizirani delavci in voditelji so sicer razočarani nad "new dealom", a mpa še ni nikjer nobenega znaka, da so pripravljene podreti mostove s starima strankama, predvsem z administracijo, ker se vedno pričakujejo, da bo mogoče odpadla kakšna drobtina v obliki tega ali onega delavskega zakona ali usluge.

Kljub temu bo vredno opazovati čikaško konferenco, na kateri se pričakuje veliko večja reprezentacija kakor pa na sličnem zborovanju pred dvema letoma.



Od leve na desno: Harry Hopkins, načelnik odbora FERA, Morris L. Cooke in Harold Ickes, tajnik notranjega departamenta.

Hitler predložil nacijski mirovni program

(Nadaljevanje s 1. strani.)

padalne pakte z vsemi svojimi sosedi, izvzemši Litve. Pristala bo na dogovor, ki bi prepovedoval uvažanje orožja in vojnega materiala, ako bodo to storile druge države. Ne mara pa skleniti nenapadalnega pakta z Litvo, ki zatira nemško prebivalstvo v Memelu. Litva si je osvojila ta teritorij z oboroženo silo in Liga narodov je to akcijo sankcionirala.

Dalje je Hitler poudaril, da ne bo sklenil pakta vzajemne vojaške pomoči s sovjetsko Rusijo, kar bi lahko potisnilo Nemčijo v situacijo, da bi se morala boriti na strani komunistične Rusije. O nedavni sklenjeni francosko-sovjetski pogodbi vzajemne vojaške pomoči je Hitler dejal, da ograža mir Evrope.

Nemški kabinet je včeraj uveljavil zakon, ki določa obvezno vojaško dolžnost za vse moške od 18. do 45. leta starosti. Zakon določa, da morajo vsi moški in ženske služiti domovini v vojnem času.

Zidje so v mirnem času izključeni iz vojaške službe z nekaterimi izjemami, katere bo šele formuliral posebni vojaški odbor. Arijski vojaški častniki, ki bi poročili židnje, bodo degradirani na prostake.

MILIJONI OTROK OROPANI ŠOLSKE VZGOJE

Washington, D. C. — (FP) — Vladni prosvetni biro je pravkar objavil poročilo, v katerem pravi, da zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ni nad tri milijone otrok v podeželskih distriktih dobilo šolske vzgoje v tečaju 1934-1935, dasi mnoge učiteljce prejema 20 in manj plače na mesec.

Nad 37,000 podeželskih šol je moralo zapreti vrata ali pa skrajšati učni tečaj. V 1547 distriktih niso učiteljce prejeli plače in šole so bile odprte v teh krajih, ker so učiteljce opravljale svojo službo brezplačno.

V šestnajstih državah je bilo nad 26,000 učiteljce na reliefni listi federalne vlade, v ostalih pa ni bila situacija dosti boljša. Poročilo dostavlja, da so nekateri podeželski distrikti na robu finančnega bankrota in da bo morala federalna vlada nekaj storiti za šolsko vzgojo otrok v teh krajih.

Zanimivosti za vsakega

O Napoleonu — piše zgodovinar Leon: "Čprav se ni nikdar naučil pravilno francoski pisati in je vedno izgovarjal z italijanskim naglasom, je postal Francoz in s časom najmočnejši eksponent francoskih krepostil.

Napoleon je bil takozvani hitri delavec. V manj kakor dvestih letih je opravil vso svojo življenjsko kariero. V tem kratkem času je vojeval več vojn, priporil več zmag, premarširal več kilometrov, osvobodil več kvadratnih kilometrov zemlje, pripravil več ljudi ob življenje, uvedel več reform in zmedel Evropo mnogo bolj kakor katerikoli drugi.

Po postavi je bil majhen in v prvih letih tudi slabega zdravja. Vse težave pa je premagoval s trdnostjo, neomajno vero v svoje usode in slavno prihodnost. Častihlepnost je bila gonilna sila njegovega življenja.

Napoleon, se zdi, da ni imel nobenega tistega čuvstva občirnosti in takta, s katerim se človek razlikuje od zveri. Tudi s približno verjetnostjo se ne da reči, da bi on kdaj ljubil kaj drugega razen sebe.

Med obleganjem Toulona, kjer se je Napoleon odlikoval kot artilerijski častnik, je skrbno in pridno študiral Macchiavellija, (najbistroumnejšega poznavalca politike). Sledil je njegovim nasvetom in nikdar ni držal besede, če je zahtevala njegova korist. Besede "hvalježnost" ni poznal. Pa tudi od drugih je ni pričakoval. Človeško najhujše trpljenje ga ni ganilo.

Milijoni ljudi so mu sledili. Nobene plače niso dobili, niti je pričakovali. Ne vem razlage za to. Samo eno slutim: Napoleon je bil največji igralec, vsa Evropa je pa bila njegov oder. Vsač čas in pod vsakimi okoliščinami je natančno vedel, kakšna poza in katere besede bodo najgloblje vplivale na ljudi.

Tatari, cerkev in šah. — Nad večino Rusije so, kakor je znano, dolgo časa vladali Tatari. Zapustili so samo en pozitiven vpliv. Ruse so naučili šaha! Razširjenost šaha v Rusiji izvira že iz 13. stoletja, ko so jih naučili iz igre Tatari. Zato je pravoslavna cerkev dolgo časa najostreje nasprotovala šahu in je proglasila to lepo igro za "smrtni greh" in za "brezbožno spretnost, naučeno od nevernikov". Rusi se za to cerkveno stališče niso brigali. Tako bere v neki nemški knjigi o šahu, izšli 1616. l. sledeče: "Moskoviti igrajo šah zelo duhovito in z veliko marljivostjo. V tej igri so tako spretni, da druga ljudstva ne morejo tako lahko tekrovati z njimi". Za časa carja Alekseja, sredi 17. stoletja, se je šah neverjetno razširil med ljudstvom. Zato mu je cerkev napovedala podvojen boj. Metropolit Daniel je v vsaki pridigi bil čal šah kot zabavo, ki je poleg pijančevanja najhujša pregreha! Ko so nekaj aristokratskih šahistov izobčili iz cerkve, se je vnel med dvorom in cerkvijo hud spor radi šaha. Šele car Peter Veliki je napravil konec temu sporu s tem, da je izrazil željo, naj bi igrala šah vsaka ruska družina. Pod njim se je tudi duhovščina tako sprizajnila s to "brezbožno" igro, da je n. pr. neki metropolit prodal cerkvene zvonove svoje parohije, da ga zvonjenje ne bi motilo pri igri!

Kako strastni šahisti so postali Rusi, dokazuje tudi naslednje zgodovinsko dejstvo: Dekabristi, ki so 1825 l. organizirali neuspešno zaroto proti carju, so prosili v ječi, da bi se jim dovolilo igrati šah. Ko je bila prošnja odbita in je moral vsak uornik sedeti v svoji samotni celici, so napravili jetniki šahovske figure iz kruha in s trkanjem ob zidove so se sporazumevali o potezah. Tako so za hrbtom jetniških paznikov organizirali najzanimivejši šahovski turnir v zgodovini.

Alkoholik in letno poročilo carju. — Pod carskim režimom tudi rusko uradništvo ni poslovalo po evropskih pojmi. Ko so drugod že povsod uvedli pisalne stroje, so jih v Rusiji odklonili kot nepotrebno novotarjio. Vse so pisali. Tako so imeli v trgovskem ministertvu nastavljenega hudega pijanca samo radi njegove lepe pisave. Vsako leto so ga v decembru zaklenili v sobo, da je pisal letno poročilo ministertva na carja. V sobo so mu prinesli vsak dan poleg živega po dve steklenici vodke (žganja). Čez nekaj dni so izpustili iz sobe popolnoma pijanega moža; ali krasno spisano poročilo je bilo le gotovo.

Ali ste že naročili Prosveto ali Vladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svojem v domovino.

Mellon skril svojo "Madono"

Washington. — Vladna komisija za davčne prizive ima pred seboj apel multimilijonarkega reveža Andrew Mellona, ki se brani plačati dohodninski davek od \$1.166.400, katero vsoto je plačal za slovito Rafaelovo sliko "Madona iz Albe" sovjetski vladi. Zdjaj ima smolo, ker je slika skril in je torej vsota podvržena davku.

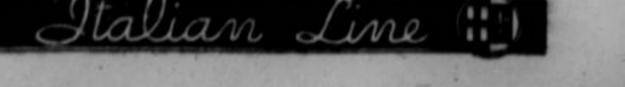
Podjetje mora priznati unijo

New York. — Pokrajinski vladni delavski odbor je odredil, da mora Progressive-Drug Co., ki lastuje veliko številno lekarno v New Yorku in drugih mestih, ponovno uposliti 21 uslužbenec, katere je odpustila zaradi unijskih aktivnosti, in priznati unijo.



Najhitrejša vožnja poslužba v JUGOSLAVIJO

na največjih in najmodernejših parnikih, ki jedo pluzajo v vseh Amerinih morju odhaja jutna zve. Preko Trsta, 1. in 2. Junija. CONTE GRANDE—1. junija, 3. junija in 10. avgusta. REX (svetovno najhitrejši parnik), 15. junija, 9. jul., 3. avg. CONTE DI SAVOIA 8. junija, 29. junija in 23. julija. Oglasite se pri katerikoli našem agentu ali na: 333 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.



Pravni oblak, ki so ga dvignili viharji v Texasu in kateri so napravili veliko škodo v tej državi.

Maksim Gorki:

MATI

SOCIALEN ROMAN

Omamljena in skoro nezavestna je mati strmelala — Ribin je dejal nekaj, njegov glas je ališala, a besede so izginile brez odmeva v temi, trepetajoči pustinji njenega srca . . .

Ozrla se je naokolo in vzdihnila — pri stopnicah je stal kmet s široko, svetlo brado in jo nepremično gledal s svojimi modrimi očmi. Zakašljala je in otirala vrat z onemoglimi rokami; z naporom ga je vprašala:

— Kaj pa se je zgodilo?
— Saj vidite . . . — je odgovoril kmet in se obrnil. Pristopil je še drug kmet.

Policija sta se ustavila pred množico, ki je urno rasla, a molčala; naenkrat je iz nje krepko zadonel Ribinov glas:

— Kristjani! Slišali ste o resničnih sporočilih, v katerih je po pravici opisano vaše kmečko življenje; zavoljo teh sporočil trpim . . . ker sem jih delil med ljudstvo!

Ljudje so tesneje obstopili Ribina . . . Njegov glas je zvenel mirno in umerjeno. To je streznilo mater.

— Slišiš? — je vprašal kmet potih svojega modrookega sosedu in ga dremil v rebra. Ne da bi odgovoril, je ogovoril vzravnaval glavo in gledal mater v obraz. Tudi drugi kmet se je ozrl nanjo — mlajši je bil od prvega, a temno redko brado in pegastega, suhega obraza. . . Potem sta šla oba vstran od stopnic.

— Bojita se! — je nehote pripomnila mati. Njena pozornost je poostrišla. S stopnic je razločno videla razbito črno obličje Mihajla Ivanoviča, čutila žareči blesk njegovih oči — rada bi imela, da jo zagleda Ribin, vzpenjala se je na nogah, iztegovala vrat za njim.

Ljudje so ga gledali čemerno, nezaupno in molčali. Le v zadnjih vrstah množice se je čul pritažen razgovor.

— Kmetje! — je dejal Ribin s svojim polnim in trdim glasom. — Verujte tem listkom . . . smrt sprejem mogoče za nje, topli so me, mučili, izvedeti so hoteli, odkod sem jih dobil in še me bodo topli . . . vse pretrpim! . . . V teh listkih je opisana sama resnica, in resnica nam mora biti ljubša od kruha . . . Tako je!

— Zakaj govori to? — je tiho vzkliknil eden kmetov pri stopnicah. Modrooki mu je počasi odgovoril:

— Vseeno je — smrt je samo ena in tej človek ne uide . . .

Ljudje so molče stali, gledali mrko, izpod čela, na vseh je ležalo nekaj nevidnega, težkega.

Na stopnicah se je pokazal stražmojster in zarjovel a pijanim glasom:

— Kdo govori?
— Sinil je po stopnicah dol, zgrabil Ribina za lase, sukal njegovo glavo naprej in nazaj in klical:

— Ti govoriš, pes . . . ti torej . . . Množica se je zazibala in zamrmrala. Mati je v slabotni bridkosti sklonila glavo. In znova je zadonel Ribinov glas:

— Glejte, ljudje krščanski . . .

— Molči! — Stražmojster ga je udaril za uho. Ribin je omahnil in skomizgnil s pleči.

— Zvežejo človeka in ga trpinčijo, kakor se jim zdi . . .

— Stražniki! Odvedite ga! Narazen!

Kakor priklenjen pes za kosom mesa je skočil stražmojster pred Ribina in ga suval s pestjo v obraz, v prsi, v život . . .

— Pusti ga! — je zaklical nekdo v množici.

— Zakaj ga suješ? — mu je priskočil drug glas.

— Pojdi! — je dejal modrooki kmet in pokimal z glavo. Oba sta urno odšla h glavarstvu, a mati ju je spremljala z ljubeznivim pogledom.

gledom. Oddehnila se je — stražmojster se je spef okorno vrnil po stopnicah in zvrha kakor blazen rjovel in grozil s pestjo:

— Peljite ga sem, pravim . . .

— Ne! — je zadonel v množici silen glas — mati je ugenila, da je izgovoril besedo kmetmodrih oči. — Ne pustite, otroci! . . . Če ga odpeljejo tja, ga pobijejo do smrti . . . A potem rečejo, da smo ga ubili mi . . . Ne pustite!

— Kmetje! — je zadonel Mihajlov glas. — Ali ne vidite svojega življenja, ali ne razumete, kako vas izkoriščajo, goljufajo in vam kripijo? Vse držite na svojih ramah, prva sila ste na zemlji, vsa njena moč . . . In kakšne pravice imate? Da poginete gladu — to je vaša edina pravica! . . .

Kmetje so zagnali velikanski hrup.

— Mož ima prav! . . .

— Pokličite komisarja! Kje je komisar . . .

— Stražmojster je šel ponj . . .

— Kam je šel? Saj je pijan, da . . .

— Ni naša stvar, da kličemo gosposko . . . Hrup je naraščal.

— Govori! Ne damo te tepsti . . .

— Kaj si zagrešil, a?

— Razvežite mu roke . . .

— Ne, bratje . . .

— Le razvežite . . . Kaj zato?

— Glejte . . . da se ne pregrešimo! . . .

— Roke me bole! — je z enakomernim, zvoničnim glasom prepvil vse druge Ribin. — Ne uidem, ne, kmetje! Ne skrijem se pred svojo resnico . . . ona me živi . . .

Nekaj ljudi se je umerjeno odstranilo od množice na vse strani; polglasno so se razgovarjali in zmajevali z glavami, drugi so se smejali . . . Nabiralo je vse več slabob, nahitro oblečenih, razburjenih ljudi . . . Kakor temna pena so kipele okoli Ribina, a on je stal sredi njih kakor znamenje sredi gozda, vzdignil roke nad glavo in kričal množici:

— Hvala vam, ljudje krščanski, hvala vam! Sami si moramo oprostiti drug drugemu roke . . . Kdo drug nam pa naj pomaga?

Otri si je brado in zopet vzdignil vso okrvavljeno roko.

— Tu je moja kri . . . za resnico teče . . .

Mati je stopila s stopnic, a z zemlje ni mogla videti Mihajla, ki ga je ljudstvo stiskalo z vseh strani in spet se je naglo vrnila na stopnice. V prsij ji je bilo vroče in nejasno veselje je trepetalo tam.

— Kmetje! Poiščite listke, čitajte jih, ne verujte gosposki in popom, ko vam pravijo, da so brezbožniki in puntarji ljudje, ki vam pričajo resnico . . .

Resnica hodi tajno po zemlji, gnezda si išče med ljudstvom . . . gosposki je kakor nož in ogenj, ker je ne more prijeti, ne da bi se urezala in ožgala! Resnica vam je dobra prijateljica, a gosposki — zakleta sovražnica!

V množici je spet zadonelo nekaj vzklikov.

— Poslušajte, ljudje krščanski! . . .

— Eh, brat, smrt ti ne odide . . .

— Kdo te je izdal? . . .

— Pop! — je dejal eden stražarjev.

Dva kmeta sta krepko zaklela.

— Pozor, otroci! — se je oglašil svarilen glas.

XVI.

K množici je korakal policijski komisar, visok, krepak človek, okroglega obraza. Cepico je imel na stran potisnjeno, na eni strani brke kvišku zavahane, na drugi spuščene navzdol, vsled tega je bil ves obraz popačen in pokažen s topim, mrtvim nasmehom. V levi roki je nesel sabljo, z desnico je široko mahal po zraku.

(Dalje prihodnjak.)

krajšal s ribolovom, toda v tem oziru nisem imel kaj prida uspeha. Potem sem se spet odpravil na pot proti vzhodu. Vozil sem se skozi Chicago, Toledo in končno dospel na cilj, v Monroe, Mich.

S postaje sem krenil k znanu, pri katerem sem že bil na hrani in stanovanju. Ker ni bilo tam mnogo slovenskih družin, sem moral stanovanje iskati tam, kjer se je lahko dobilo, čeprav nisem bil z njim zadovoljen. In tako sem po dolgi odsotnosti zopet prišel na hrano in stanovanje, ki se mi ni dopadlo. Par dni po prihodu sem dobil delo v neki livarni. V tistem času so bile delavske razmere v mestu in okolici precej dobre in delo se je lahko dobilo. Tu sem delal samo štiri dni. Delo sem pustil zaradi delovodje, ki je imel nekaj denarja vložnega v podjetju, pa je prigajal delavce, da bi čimveč delovodja nagrmadili lastnikom. Delavci so garali za 40 centov na uro.

Par dni sem pohajkoval, potem sem pa našel delo pri železniški družbi New York-Central Line, za katero sem že delal. Delovodja je bil miren človek in ni prigajal delavcev in zato so ga radi imeli. Delali smo zunaj, zamenjavali tračnice, jemali stare obrabljene ven in jih nadomestili z novimi. Delovodja nam je nekega dne povedal, da bomo vso zimo zaposleni, ako bomo hoteli ostati in obdržati delo. Jaz sem

bil te novice vesel, kajti obljubljeno mi je bilo stalno delo skozi dolge zimske mesece.

Tako sem delal pri železniški družbi en mesec, pa me je spet prišla želja, da odrihem proti zapadu. Nič več nisem imel občutka in nekega dne sem delo pustil ter se pripravil na odhod. Vozni listek sem kupil do mesteca Marceline in se odpeljal po železnici in po isti progi, po kateri sem došel z zapada. Kmalu sem se znašel na postaji v Marcelinu, odkoder sem se odpravil naravnost k znanemu, pri katerih sem bil pred dobrimi šestimi tedni. Tam sem zopet dobil hrano in stanovanje in v brezdelju zapravljati lepe jesenske dneve.

Stara ženica se je začudila, ker sem tako kmalu prišel nazaj. Povedal sem ji, da nameravam ostati par mesecev v naselbinini in v tem času se bom krakočasil z lovom. Njen sin je tudi izgubil službo in sva skupno hodila na lov. Najprvo sva se spravila na divje race, ki jih je bilo dosti. Vsako jutro sva zgodaj vstala in imela sva srečo pri lovu na race, zajce ali na prepelice. Malih divjih zajcev je bilo dosti v okolici, toda midva sva imela največje veselje pri ztreljanju prepelice, katerih je bilo tudi dosti. Kadarkoli sva naletela nanje in jih prepodila, se je jata dvignila in začela sva bruhati svinec iz najinih pušk, da so prepelice cepale doli kakor listje, ko ga veter odtrga.

Lovska sezona na race je odprta šest mesecev; odpre se v oktobru in konča v aprilu. Race se vsako jesen selijo na jug in v tistih krajih jih je največ v oktobru, meseca decembra pa ni videti nobene več. Z zajci je zopet drugače in lovska sezona nanje je vedno odprta, ker jih je dosti in povzročajo škodo na polju. V poletnem času jih nihče ne mara in zato se takrat zelo množijo. Lovci tudi pobijajo drugo divjačino in zverjad zaradi kožu-hovine. V Missouriju je dosti dihurjev, katerih kože imajo ceno 75 centov do \$2.50. Divjih kokoši je bilo tudi veliko število, ker je bil lov nanje prepovedan deset let in so se silno razmnožile. Dalje je bilo tudi dosti fazanov, katerih tudi nismo smeli streljati. Polj proti zapadu se dobijo divji purani, na katere je pa lovski sezona odprta le pet dni vsako leto. Srne se dobijo pa na južni strani, blizu kentukiških hribov, na katere pa je bil lov prepovedan.

Tako sem preganjal prosti čas z lovom, ko sem se ustavljal v Marcelinu. Končno nam divjačina ni šla več v slast, ker smo se je bili prenaejali. Nekega dne smo kupili velikega prašiča. Napravili smo dosti klobas in jih lepo osušili in se preskrbeli z okusnim mesom. Pri nekkih hrvaških farmarjih smo dobili vina, ki so ga napravili iz domačega grozdja. Tako smo se gostili tiste dni. Bilo je dobro življenje, a bilo je le začasno.

Nekega dne v januarju leta 1925 sem se odločil, da pisмено vprašam Franka Srčiča, kako je z delom in ako bi ga mogoče dobiti. Čez teden dni sem se dobil odgovor, da bom delo dobil kakor hitro se vrnem. Stari ženci, pri katerih sem stanoval, sem povedal, da v kratkem odputujem na zapad, ker mi je prijatelj pisal, da imam zagotovljeno delo. Ona je rekla, da bo to še najbolje, ker bom lahko spet služil denar. Po štiridnevni vožnji sem že bil v Salt Lake Cityju. V mestu sem se zamudil par dni in nato sem se pa odpravil v hribe, kjer me je čakalo delo v rudniku. Srečno sem dospel na cilj in se zopet znašel med kopaci srebrne rude. Vse moje potovanje je bilo za mano in pustolovščina končana; postal sem zopet rudar. Delovodja je bil vesel mojega prihoda in me je rad vzel nazaj na delo. Tisto zimo nismo bili dosti zaposleni s kopianjem rude, toda jaz sem dobil dobro delo. Z nekimi Licanom sva bila zaposlena pri popraviljanju v rudniku; zamenjavala sva podpore in utrjevala, da je bilo dosti varno. Pri tistem opravilu sem bil zaposlen skozi zimske mesece in hodil na delo vsak dan. Na spomlad se je pa zopet začelo s kopianjem rude in delo se je pomnožilo. Drugi so kopali srebrno rudo, jaz sem pa zopet prišel za staro delo. Nalagal sem rudo v vozičke, katere sem potem potiskal do strelinikov. Po dveh mesecih, ko sem obnovil delo v rudniku, sem si že prihranil par sto dolarjev v čekih, katere sem imel sranjene v pisarni pri računovodji.

(Dalje prihodnjak.)

Gorenjka:

Lov na medveda

Zgodba ni iz mojega rojstnega kraja, ampak od tam, kjer sem delj časa živel. Je resnična, seveda sem pa izpremenila imena in še nekatere druge malenkosti.

Na Hrvaškem, blizu meje stoji mestece N. Življenje je precej malomeščansko in primitivno. Za žejo, politične razgovore in prepire skrbi par gostiln, sladokusem je na razpolago majhna, čedna slaščičarna, za napredek kulture in civilizacije pa skrbi staro kino. V tistih časih je predvajal kino samo stari, neme filme, ki jih je na pol zastoj dobil od filmskih podjetnikov. Stari so bili ti filmi tako, da je bilo marsikaj na platnu že zabrisano. Če smo gledali "Življenje v džungli" tedaj so nekatere drevesa visela v zraku, a marsikak lev je prodiral skozi goščavo brez glave in nog. Tudi v modernejših filmih se je zgodilo, da so hoteli čez platno ljudje brez glave. (Pa saj se to tudi v resničnem življenju dogaja!) Razume se, da smo baš zaradi teh pomanjkljivosti še rajši zahajali v kino.

Pozimi so pa prirejali meščani v dvorani "Sokolskega doma" ples, kjer se je shajalo mlado in staro. Tedaj so prereševali vse novice in količkaj pomemben dogodek je kakor bomba bušil na vse strani, razdvajal ali družil temperamentalne meščane, kakor je pač naneslo. Kajti N-čani so bili silno razgibani, do vzmetri ljudje, ki so imeli dosti smisla za humor pa tudi za prepire in opravljanje.

Takoj za mestom v ravnini leže kmečka naselja, kakšne pol ure od zadnjih mestnih hiš se pa razprostira precej obširen gozd in za njim v ozadju nizko gričevje.

Dogodek, ki je meščane zabaval skoraj celo leto, se je odigral tisto zimo, ko smo imeli v kinu največji halo z "Življenjem v džungli."

Tisto zimo torej sta hoteli neko popoldne gospa Cirila in njena prijateljica Mara skozi gozd nazaj v mesto. Zamudili sta se v vasi med gričevjem onkraj gozda in ker je bilo lepo suho vreme, sta jo mahnili kar peš, češ, v dobri poldrugi uri bosta doma. Mrzlo je bilo, ivje se je nabiralo na toplih kožuščkih in sneg je škripal pod škornji. Veselo kramljajoče sta zavili v gozd. Počasni je prihajal mrak in padal kot temna senca na gozd, ki je postajal mračen in grozoten.

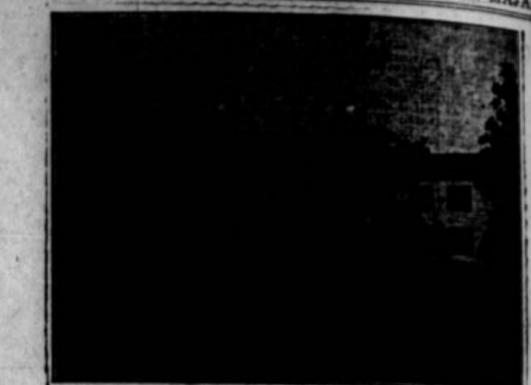
Gospema je bilo vendar malo tesno pri srcu. Kajti prav ta gozd je bil v avstrijskih časih znan po mnogih tihotapcih, ki so se skrivali tukaj, in marsikak uboj in rop se je zgodil prav na tej cesti. Pa tudi po prevaru so že nekega potnika oropali. Strah so pa svoj čas zbuvali tudi volkovi, ki so se pritepli iz večjih gozdov na jugu. Če tudi že mnogo let ni bilo slišati o njih, je bilo gospema vendar žal, da sta odklonili voz, ki so ga jima ponujali znanci.

Ze sta po hitri enourni hoji prispeli skoraj do gozda. Tedaj je pa nenadoma nedaleč od njiju v goščavi poleg poti nekaj zabomastilo. Suhe veje so zapokale in izza nizkega grmičevja je pogledala velika, kosmata glava. Dvoje velikih, sovraženih oči se je užgalo v mrak in grozeče pogledalo proti njima.

"Medved?!" ju je prešinila misel.

Oči se niso mogle odtrgati od pošastne zveri, dih je zastal, srce je burno utripalo. Toliko sta bili že pri sebi, da nista zagnali krika, ampak sta se instinktivno sprileli za roke in se počasi umikali. Smrt, v gozdu, daleč od ljubih svojcev! — Vsaka minuta opreznega umika je trajala ure in ure, polne smrten groze. Končno sta se oddaljili iz vidnega obzorja zveri, ki je še vedno nepremično stala na istem mestu. Napravili sta nato velik ovinek in planili kar vse vprek skozi gozd, padali preko polomljenih vej in se pogrezali v snežne zamete.

Naposled so v daljavi zasijale mestne luči. Zasopli, z razcefranimi plašči, trepetoči, okrvavljeni in na pol mrtvi sta planili domov in preplašeno sta pripo-



Glavno poslopje delavske šole Brookwood v Katonah, N. J.

vedovali, da ju je v gozdu malone raztrgal velik, strašen medved.

Kot blisk se je raznesla novica po bližnjih hišah in dospela na uho tudi priložnostnim lovcem Anti, Josu in Stipu. Sicer so dotlej videli medveda le v zverinjaku v Maksimiru, kadar so šli v Zagreb, vendar so pa vedeli, da medved navadno pozimi spi.

Ante, najmodrejši je dejal: "Ze res, toda zgodi se, da medveda v hudi zimi zbudi lakota in tedaj mora iti na plen. Navadno potem išče želoda pod snegom. Hrastov-želodarjev je pa dovolj v tem gozdu."

Seveda ni bilo nobenemu nič kaj prijetno okoli srca, toda za nič ne bi tega komurkoli priznali. Sklenili so torej, da kar koj zagrabijo za priliko in gredo nad medveda.

Ante in Josu, že starejša možakarja, sta bila samca, Stipo, zagorel, stasit junak kot mlad hrast v gori, se je bil nedavno poročil. Mara, njegova okrogla, črnolasa in temperamentalna ženica, ga kar ni hotela pustiti na lov.

Vrgla se mu je okrog vratu: "Jao, Stipe, golube moj, dušo moja, šta ču ja sirota bez tebe, da te medved raztrga!"

Solze so se ji udirale po rdečih licih: "Nemoj ići, nemoj, slatki mužiču!"

Pa Stipo korenjak ni smel pokazati Mari, kako strašno rad bi ji ustregel. Potem bi izgubil ves ugled pri svojih tovariših in pri dekletih, katere je še vedno rad ošinil s svojimi vražimi, črnimi očmi. (Kadar ga žena ni videla.)

Pa tudi ni bilo več časa razmišljati o tem. Ze sta prišla v njegovo stanovanje Ante in Josu s puškama na rami. Stipo je moral stopiti kar takoj v sosednjo sobo po puško. Mara je jokaje pohitela za njim, vrela z vratu svetinjico sv. Antona in jo obesila Stipu na široki vrat. "Da mi dodješ zdrav in živ nadrž!" mu je šepnila.

O, sv. Anton je pomočnik za vse! V ljubezni, v boleznih in tudi za medvedji lov!

Stipu je bilo le nekoliko nerodno zaradi tega. Pomaknil si je klobuk na oči, hitro poljubil ženo in stopil s tovarišema v lepo zimsko noč, ki se je med tem zgrnila nad mestom. Množica meščanov jim je želela srečno pot in mnogi so se že vnaprej veselili slastnih medvedjih tac.

Jasna mesečina je lila na belino snega in se odbijala in srebrnila nad vso pokrajino, da je bilo svetlo ko podnevi. Le v ozadju je ležal gozd v črni tišini in preteče dvigal vrhove proti okroglemu mesecu.

Junakom, ki jim drugače zlepa ni bil drugi kos v lovski latinščini, je kar zastajala beseda. Končno je povzel Ante: "Moj ded je ustrelil že marsikakega medveda in mi je svoj čas pripovedoval o tem. Treba je biti zelo oprezen pri taki zverini. Če se medved razsrdi, tedaj se postavi pokonci in kar hitro te uklene v svoj objem, iz katerega težko še prideš živ. Moramo se dobro pomeniti, kako ga bomo okrožili. Vidva, Stipo in Josu merita v srce, jaz bom v glavo. Ni hudiman, da bi ga ne zadeli. Kadar dam znak, sprožimo vsi naenkrat!"

Stipo, ki so mu bile misli še polne Mare, pripomni: "Slišal sem, da medved ne napade, če se naredi človek mrtvega in zavstavi dih!"

Josu pa: "Eh, to je za babe! Lovca ti tako pametna zverina hitro pogrunta. In lačen medved je vsega zmožen! Pa recimo, da takole negibno ležiš pol ure in se pustiš ovohavati od

medveda! Preteto boš hitro umrl v tem mrazu. Medved pa čno tudi ve, da mrtvec ne klič

Ko so prišli v gozd, so utih in nemo korakali drug za drugim proti mestu, ki sta ga salji prestrašeni gospe. Zavili s poti in kmalu zapazili na nekake sledove, držče do nekega grmičevja, ki ga je bilo no tam okoli. Ustavili so se in potuhnili za širokimi debeli vres ter napeto pričakovali, trt ure, pol ure!

Nekaj je švignilo mimo. Zajec? Lisica? Vsi otrpli so sluhili. Nato se je pa za grečjem nekaj zgenilo. Vse kosmata rjava gmota se je dnila in počasi zavila proti njim. Čudno je poškočila z zadnjimi nogama in obstala v sencu, tro so lovci sneli puške.

"Hudiča", je tiho zaklel prvo Stipo. Pozabil je v nemem objemu nabiti puško in veda tudi nabojev ni vzel. zel pot mu je stopil na čelo.

"Da bi te vrag," je zaklel z zobmi Josu. Namestu nove ške je vzel staro, ki je že dni ni očistil in se seveda v puško na tla in zgrabil za ki ga je izdrl izza pasu.

"Pst!" je dal Ante znak.

En sam strel je jeknil v brno noč. Ante je meril v go in srečno zadel zverino v — gno.

Divje se je vzpel medved v Josu se je oglasila v strast. Planil je z nožem prej, pripravljen, če treba, tvovati se za tovariša. Tedaj o čudo, čudo! Zver je še eno čudno poškočila in se zavlekla grm.

V tišino noči je pa pretrevo zavekalo: "Mu-u-u-u!"

In še enkrat in spet stržalostno: "Mu-u-u-u!"

Lovci so ostrmeli. Da bi se ved mugal? Ne, to pa je Menda je nocojšnja noč res čarana!

Niso se še čisto zavedeli, so od mesta pricingljale svetilkami in obstale na blizu kraja, kjer so še vedno meli lovci kot troje solnatih brov.

Bil je mesar Nace, ki se pripeljal s svojim hlapcem. del je namreč šele kasno zvepovešt o medvedu in ker je prebrisanec, kakor so že meji, je kar koj zaslužil rest. Zgodaj jutraj je bil namreč vasi pripeljal v mesto nekaj vih telet. Čeprav jih je imel zane, se mu je med potjo večje tele neopaženo zmušilo voza. Šele doma je opazil neval. Hlapec pa ni ničesar našel. Ko je pa Nace zvedel o lovu medveda", se je namenil in napregel sani ter ubral pot. Prišel je ravno prav, je ubogemu zmuzlemu in v gno ranjenemu teletu napel s svojim nožem konec. Tele imelo zadnji nogi še vedno zani, zato je tudi dozdevno "ved" tako čudno poskakoval.

Medved je bil v gno, gubljeno tele in osramočen, ce, ki so kleli in zabavljali strahopetne ženake, da se je kadilo.

Drugo jutro se je vse krohotalo. Mara je pa Stipu: "Medved ili tele, da si mi ti zdrav i cio."

Tako se je končal "medved lov"

Da, še to moram povedati, je mesar, vesel, ko je spet šel tele, povabil lovce na vso jo. Ob slastni pečenki in razvino so pozabili na lovsko mažo.

Skoda, da me ni bilo zvan

Ali ste naročeni na "Prosveto"? Podpirajte svoj

Lzkušnje slovenskega priseljenca

Piše Frank Kroll

(Nadaljevanje.)

V maju se je vrnil prijatelj iz West Virginije v srebrne rudnike. Dobil je kontraktno delo in tovariša, s katerim sta delala v skupnem prostoru. Zasluzila sta deset do trinajst dolarjev vsak na dan in prijatelj je rekel, dokler se bo le kaj delalo v srebrnih rudnikih, da ne bo več zapustil zapada in hodil drugam za delom. Toda po šestih tednih se je že naveličal dela in odšel v druge kraje. Pred odhodom je rekel, da bo šel najbrž v Montano v zlato rudnike. Tam je že delal in si tudi znal prisvojiti kos zlata ter ga potem prodati in spraviti v denar. Zato ga je vlečilo rumeno zlato, s katerim je hitro prišel do lepega denarja. Ker sem delal v teh hribovih že sedem mesecev, se nise tudi jaz pričel pripravljati za odhod. V čekih sem imel že čez \$800 in par sto dolarjev v neki banki.

XVI

Bilo je v avgustu, ko sem zapustil hribe ter odputoval proti vzhodu, v Monroe, Mich. V Salt Lake Cityju sem se zamudil samo pet dni. Kupil sem si potrebno novo obleko in vsega skupaj potrosil okoli dvesto dolarjev. Nato sem zapustil lepo mormon-

sko mesto ter se odpeljal proti državi Colorado.

Po dolgi vožnji preko hribovitega in skalnatega ozemlja sem se ustavljal v Pueblo, Colorado. Tu sem ostal en dan